

**PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW**

DIH-023-99(5)/15/JS

Warszawa, 28 stycznia 2016 r.

DECYZJA DIH-1/9/2016

Na podstawie art. 138 § 1 pkt 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 23), art. 1 ust. 3, art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o Inspekcji Handlowej (Dz. U. z 2014 r. poz. 148, z późn. zm.), art. 40a ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 21 grudnia 2000 r. o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych (Dz. U. z 2015 r. poz. 678 z późn. zm.) Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, po rozpatrzeniu odwołania przedsiębiorcy Market-Detal Sp. z o.o., Sp.j. z siedzibą w Inowrocławiu, od decyzji Kujawsko-Pomorskiego Wojewódzkiego Inspektora Inspekcji Handlowej w Bydgoszczy nr BŻ – 121/2015 z 29 października 2015 r. (nr akt sprawy: BŻ.8361.132.2015), którą ww. przedsiębiorcy wymierzono karę pieniężną w wysokości 3.893 zł (słownie: trzy tysiące osiemset dziewięćdziesiąt trzy złote) z tytułu wprowadzenia do obrotu dwudziestu dziewięciu partii mięsa i wędlin bez opakowań, nieodpowiadających jakości handlowej z uwagi na niewłaściwe oznakowanie, **utrzymuje w mocy zaskarżoną decyzję.**

UZASADNIENIE

W toku kontroli przeprowadzonej od 26 do 31 sierpnia 2015 r. przez inspektorów reprezentujących Kujawsko-Pomorskiego Wojewódzkiego Inspektora Inspekcji Handlowej w Bydgoszczy, zwanego dalej również „*Kujawsko-Pomorskim WIIH*”, w markecie Miła przy ul. Laubitza 8 w Inowrocławiu, należącym do przedsiębiorcy Market-Detal Sp. z o.o., Sp.j. z siedzibą w Inowrocławiu, zwanego dalej również „*stroną*”, oceniono m.in. oznakowanie dwudziestu dziewięciu partii mięsa i wędlin, oferowanych do sprzedaży bez opakowań.

W wyniku powyższego stwierdzono, że wszystkie partie mięsa i wędlin o łącznej wartości 1.297,99 zł, tj.:

- 1) schab wieprzowy bez kości,
- 2) podgardle wędzone,
- 3) polędwica wędzarsza,
- 4) pieczeń staropolska,

- 5) szynka bez konserw,
- 6) kielbasa szlachecka,
- 7) szynka złocista max,
- 8) łopotka w majeranku,
- 9) ogonówka nad ogni,
- 10) schab wieprz. pieczo,
- 11) szynka wędzarsza,
- 12) kielbasa wiejska,
- 13) szynka dziadkowa,
- 14) szynka z Jakubowej,
- 15) schab z wędzarni,
- 16) polędwica sopocka,
- 17) szynka Maryny,
- 18) szynka wędzona,
- 19) szynka od szwagra,
- 20) ogonówka wędzona,
- 21) schab pieczony,
- 22) polędwica złota,
- 23) szynka z kotła,
- 24) schab Benedykta,
- 25) szynka cygańska,
- 26) boczek carski,
- 27) boczek z komina,
- 28) sucha geesowska,
- 29) schab królewski;

nie odpowiadały wymaganiom jakości handlowej z uwagi na brak w miejscu sprzedaży, na wywieszce dotyczącej danego środka spożywczego lub w inny sposób, w miejscu dostępnym bezpośrednio konsumentom jednej lub dwóch, lub wszystkich z niżej wskazanych informacji, tj.:

- nazwy środka spożywczego wskazanej w sposób określony w art. 17 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1169/2011 z dnia 25 października 2011 r. w

sprawie przekazywania konsumentom informacji na temat żywności, zmiany rozporządzeń Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1924/2006 i (WE) nr 1925/2006 oraz uchylecia dyrektywy Komisji 87/250/EWG, dyrektywy Rady 90/496/EWG, dyrektywy komisji 1999/10/WE, dyrektywy 2000/13/WE Parlamentu Europejskiego i Rady dyrektyw Komisji 2002/67/WE i 2008/5/WE oraz rozporządzenia Komisji (WE) nr 608/2004 (Dz. Urz. L. 304 z 22 listopada 2011 r. ze zm.) zwanego dalej „rozporządzeniem 1169/2011” - co było niezgodne z § 19 ust. 1 pkt 1 oraz ust. 2 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 23 grudnia 2014 r. w sprawie znakowania poszczególnych rodzajów środków spożywczych (Dz. U. z 2015 r. poz. 29), zwanego dalej „rozporządzeniem w sprawie znakowania”

- nazwy albo imienia i nazwiska producenta - co było niezgodne z § 19 ust. 1 pkt 2 oraz ust. 2 rozporządzenia w sprawie znakowania,
- wykazu składników – zgodnie z art. 18-20 rozporządzenia nr 1169/2011, z uwzględnieniem informacji o składnikach alergennych lub powodujących reakcje nietolerancji - co było niezgodne z § 19 ust. 1 pkt 3 oraz ust. 2 rozporządzenia w sprawie znakowania a także z art. 44 ust. 1 lit. a) rozporządzenia 1169/2011.

Ponadto w przypadku schabu wieprzowego bez kości podano nazwę producenta wprowadzającą w błąd, co naruszało art. 7 ust. 1 lit. a rozporządzenia nr 1169/2011.

Powyższe ustalenia udokumentowano w Protokole kontroli z 31 sierpnia 2015 r. (nr akt kontroli: BŻ.8361.132.2015).

Pismem z 29 września 2015 r., Kujawsko-Pomorski WIIH poinformował przedsiębiorcę Market-Detal Sp. z o.o., Sp.j. z siedzibą w Inowrocławiu o wszczęciu postępowania administracyjnego w przedmiocie wymierzenia, na podstawie art. 40a ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 21 grudnia 2000 r. o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych (Dz. U. z 2015 r. poz. 678 z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą o jakości handlowej” kary pieniężnej z tytułu wprowadzenia do obrotu dwudziestu dziewięciu partii mięsa i wędlin bez opakowań, nieodpowiadających jakości handlowej z uwagi na niewłaściwe oznakowanie oraz poinformował o prawie do zapoznania się z aktami sprawy, a także wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań.

Po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego, decyzją nr BŻ – 121/2015 z 29 października 2015 r. (nr akt kontroli: BŻ.8361.132.2015), Kujawsko-Pomorski WIIH wymierzył przedsiębiorcy Market-Detal Sp. z o.o., Sp.j. z siedzibą w Inowrocławiu, w oparciu o art. 40a ust. 1 pkt 3 ustawy o jakości handlowej, karę pieniężną w wysokości 3.893 zł (słownie: trzy tysiące osiemset dziewięćdziesiąt trzy złote) z tytułu wprowadzenia do obrotu dwudziestu dziewięciu partii mięsa i wędlin bez opakowań, nieodpowiadających jakości handlowej z uwagi na niewłaściwe oznakowanie.

Pismem z 10 listopada 2015 r., strona złożyła do Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, zwanego dalej również „Prezesem UOKiK”, odwołanie od

ww. decyzji. Zdaniem strony, z przytoczonego w zaskarżonej decyzji przepisu § 19 ust. 2 rozporządzenia w sprawie znakowania, można wnioskować, że w ramach podejścia praktycznego dopuszczono możliwość przekazywania wymaganych informacji o produkcie na życzenie konsumenta, pod warunkiem, że w miejscu sprzedaży wskazuje się w widocznym miejscu dla konsumenta, gdzie takie informacje klient uzyska. Na podobną możliwość miała też wskazywać interpretacja rozporządzenia 1169/2011 wydana przez UOKiK i Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Według strony, w sklepach sieci Mila, w miejscu sprzedaży produktów bez opakowań na wywieszkach cenowych dotyczących tych produktów zamieszczana jest informacja dla klientów o treści „informacja o składnikach dostępna na stoisku”, tym samym konsument wie gdzie może uzyskać informację o wykazie składników produktów oferowanych w sprzedaży. W opinii strony produkty mięsne na wagę są sprzedawane ze stoiska z obsługą, zatem kompetentna osoba na stoisku jest zawsze dostępna, aby udzielić informacji (poprzez przedłożenie do wglądu etykiety z opakowania produktu, bądź przedłożenie dostępnego na stoisku katalogu z wykazem składników). Strona wskazała, że z uwagi na ograniczoną powierzchnię etykiet z ceną i zbyt długi wykaz składników, wymagane prawem informacje zostały zamieszczone w katalogu, z podziałem na różne grupy asortymentowe i producentów, aby odszukanie informacji o produkcie nie było utrudnione. W związku z powyższymi wyjaśnieniami strona zwróciła się z prośbą o odstąpienie od wymierzenia kary pieniężnej w kwocie 3.893 zł, jako zbyt wysokiej do stopnia zawinienia.

Pismem z 9 grudnia 2015 r., Prezes UOKiK poinformował przedsiębiorcę Market-Detal Sp. z o.o., Sp.j. z siedzibą w Inowrocławiu, iż przed wydaniem rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie, stronie biorącej udział w postępowaniu administracyjnym przysługuje, na podstawie art. 10 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 23), zwanej dalej „*k.p.a.*”, prawo do zapoznania się z aktami sprawy a także wypowiedzenia się, co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań.

Strona nie skorzystała z przysługującego jej prawa.

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów zważył, co następuje.

Zgodnie z art. 8 ust. 2 rozporządzenia 1169/2011, podmiot działający na rynku spożywczym odpowiedzialny za informację na temat żywności zapewnia obecność i rzetelność informacji na temat żywności zgodnie z mającym zastosowanie prawem dotyczącym informacji na temat żywności oraz wymogami odpowiednich przepisów krajowych.

Zgodnie z art. 8 ust. 5 ww. rozporządzenia, podmioty działające na rynku spożywczym zapewniają przestrzeganie w przedsiębiorstwach pozostających pod ich kontrolą wymogów prawa dotyczącego informacji na temat żywności i odpowiednich przepisów

krajowych mających znaczenie dla ich działalności i upewniają się, że wymogi te są spełnione.

Rozporządzenie 1169/2011 w art. 6 stanowi, że każdemu środkowi spożywczemu przeznaczonemu do dostarczenia konsumentowi finalnemu lub do zakładów żywienia zbiorowego muszą towarzyszyć informacje na temat żywności zgodnie z tym rozporządzeniem. Informacje na temat żywności nie mogą wprowadzać w błąd, w szczególności co do właściwości środka spożywczego, w tym co do jego charakteru, tożsamości, właściwości, składu, ilości, trwałości, kraju lub miejsca pochodzenia, metod wytwarzania lub produkcji, o czym mówi art. 7 ust. 1 lit. a rozporządzenia 1169/2011. W myśl zaś art. 7 ust. 2 tego rozporządzenia, informacje na temat żywności muszą być rzetelne, jasne i łatwe do zrozumienia dla konsumenta.

Zgodnie z art. 17 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 178/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 28 stycznia 2002 r. ustanawiającego ogólne zasady i wymagania prawa żywnościowego, powołującego Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności oraz ustanawiającego procedury w zakresie bezpieczeństwa żywności (Dz. U. UE L 31 z 01.02.2002 r. s. 1 z późn. zm.), zwanego dalej „*rozporządzeniem 178/2002*”, podmioty działające na rynku spożywczym i pasz zapewniają, na wszystkich etapach produkcji, przetwarzania i dystrybucji, w przedsiębiorstwach będących pod ich kontrolą, zgodność tej żywności z wymogami prawa żywnościowego właściwymi dla ich działalności i kontrolowanie przestrzegania tych wymogów.

Rozporządzenie w sprawie znakowania, w § 19 ust. 1 pkt 1, 2 i 3, stanowi, że w przypadku środków spożywczych oferowanych do sprzedaży konsumentowi finalnemu lub zakładom żywienia zbiorowego bez opakowania lub w przypadku pakowania środków spożywczych w pomieszczeniach sprzedaży na życzenie konsumenta finalnego lub ich pakowania do bezzwłocznej sprzedaży podaje się:

- nazwę środka spożywczego w sposób określony w art. 17 rozporządzenia 1169/2011,
- nazwę albo imię i nazwisko producenta,
- wykaz składników – zgodnie z art. 18–20 rozporządzenia 1169/2011, z uwzględnieniem informacji, o których mowa w art. 21 tego rozporządzenia.

Zgodnie z § 19 ust. 2 rozporządzenia w sprawie znakowania, informacje, o których mowa w ust. 1, podaje się w miejscu sprzedaży na wywieszce dotyczącej danego środka spożywczego lub w inny sposób, w miejscu dostępnym bezpośrednio konsumentom.

W myśl art. 3 pkt 5 ustawy o jakości handlowej, jakością handlową to cechy artykułu rolno-spożywczego dotyczące jego właściwości organoleptycznych, fizykochemicznych i mikrobiologicznych w zakresie technologii produkcji, wielkości lub masy oraz wymagania wynikające ze sposobu produkcji, opakowania, prezentacji i oznakowania, nie objęte wymaganiami sanitarnymi, weterynaryjnymi lub fitosanitarnymi.

Ustawa o jakości handlowej w art. 40a ust. 1 pkt 3 wskazuje, że każdy, kto wprowadza do obrotu artykuły rolno-spożywcze nieodpowiadające jakości handlowej określonej w przepisach o jakości handlowej lub deklarowanej przez producenta w oznakowaniu tych artykułów, podlega karze pieniężnej w wysokości do pięciokrotnej wartości korzyści majątkowej uzyskanej lub która mogłaby zostać uzyskana przez wprowadzenie tych artykułów rolno-spożywczych do obrotu, nie niższej jednak niż 500 zł. Ustalając wysokość kary pieniężnej, wojewódzki inspektor Inspekcji Handlowej, na podstawie art. 40a ust. 5 ustawy o jakości handlowej, w stanie prawnym na dzień wydania niniejszej decyzji, uwzględnia stopień szkodliwości czynu, zakres naruszenia, dotychczasową działalność podmiotu działającego na rynku artykułów rolno-spożywczych i wielkość jego obrotów oraz przychodu, a także wartość kontrolowanych artykułów rolno-spożywczych.

W niniejszej sprawie organ pierwszej instancji stwierdził, że w przypadku ww. dwudziestu dziewięciu partii mięsa i wędlin o wartości 1.297,99 zł, oferowanych do sprzedaży w placówce należącej do strony, nie uwidoczniono nazwy środka spożywczego w sposób określony w art. 17 rozporządzenia 1169/2011 lub informacji o nazwie albo imieniu i nazwisku producenta oraz o wykazie składników, które to informacje są wymagane przez ww. rozporządzenie oraz rozporządzenie w sprawie znakowania. Biorąc powyższe pod uwagę, zdaniem Prezesa UOKiK Kujawsko-Pomorski WIIH właściwie uznał, że strona wprowadziła do obrotu dwadzieścia dziewięć partii artykułów rolno-spożywczych niewłaściwej jakości handlowej, co prawidłowo skutkowało wymierzeniem stronie kary pieniężnej z tego tytułu.

Odwołując się od decyzji, strona nie kwestionowała ustaleń kontroli, wskazała jednak na kilka okoliczności, które jej zdaniem uzasadniałyby odstąpienie od wymierzonej kary w wysokości w kwocie 3.893 zł, jako zbyt wysokiej do stopnia zawinienia. W pierwszej kolejności strona podniosła, że jej zdaniem z przepisu § 19 ust. 2 rozporządzenia w sprawie znakowania, można wnioskować, że w ramach podejścia praktycznego dopuszczono możliwość przekazywania wymaganych informacji o produkcie na życzenie konsumenta, pod warunkiem, że w miejscu sprzedaży wskazuje się w widocznym miejscu dla konsumenta, gdzie takie informacje klient uzyska. Na podobną możliwość miała też wskazywać interpretacja rozporządzenia 1169/2011 wydana przez UOKiK i Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Według strony, w sklepach sieci Mila, w miejscu sprzedaży produktów bez opakowań na wywieszkach cenowych dotyczących tych produktów zamieszczana jest informacja dla klientów o treści „informacja o składnikach dostępna na stoisku”, tym samym konsument wie gdzie może uzyskać informację o wykazie składników produktów oferowanych w sprzedaży. W opinii strony produkty mięsne na wagę są sprzedawane ze stoiska z obsługą, zatem kompetentna osoba na stoisku jest zawsze dostępna, aby udzielić informacji (poprzez przedłożenie do wglądu etykiety z opakowania produktu, bądź przedłożenie dostępnego na stoisku katalogu z wykazem składników).

Odnosząc się do powyższego, Prezes UOKiK podkreśla, że przepisy zawarte w § 19 ust. 2 rozporządzenia w sprawie znakowania jednoznacznie określają, iż informacje te podaje się w miejscu sprzedaży na wywieszce dotyczącej danego środka spożywczego lub w inny sposób, w miejscu dostępnym bezpośrednio konsumentom (np. w formie katalogu produktów o ile będzie on dostępny dla konsumentów) a nie „na życzenie konsumenta”.

Kwestię bezpośredniej dostępności informacji dla konsumentów w przypadku wędlin sprzedawanych bez opakowań poruszył Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie w wyroku z 17 listopada 2010 r. sygn. akt VI SA/Wa 1652/10. Sąd wskazał, że konsumenci muszą mieć bezpośrednią możliwość zapoznania się z informacjami przysługującymi im z mocy prawa, bez konieczności podejmowania dodatkowych starań o uzyskanie ich od sprzedawcy. Konieczność podjęcia dodatkowych działań mających na celu uzyskanie informacji np. od sprzedawcy powoduje w rzeczywistości utrudnienie w zakupie, co może skutkować utratą zainteresowania konsumenta wykazem składników czy informacjami o producencie, a w konsekwencji zakupem produktu niezgodnego z jego oczekiwaniami. W podobnym kierunku Sąd wypowiedział się również w innej sprawie (por. wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 7 stycznia 2013 r., sygn. akt VI SA/Wa 1914/12), gdzie stwierdził, że tylko informacje dostępne bezpośrednio konsumentom odpowiadają prawidłowemu oznakowaniu wędlin, stosownie do obowiązujących w tym zakresie przepisów. Udzielania informacji każdorazowo na życzenie konsumenta nie sposób uznać za spełniające wymagania tego przepisu, jakim jest prawidłowe oznakowanie wędlin.

W orzecnictwie sądowym wielokrotnie podkreślano literalne brzmienie tego przepisu, które nie pozostawia wątpliwości, co do istnienia obowiązku przedsiębiorcy (tu: sprzedawcy) w powyższym zakresie.

W związku z powyższym w ocenie Prezesa UOKiK użyty w przepisie § 19 ust. 2 rozporządzenia w sprawie znakowania zwrot „w miejscu dostępnym bezpośrednio konsumentom” oznacza obowiązek nałożony przez prawo, prawidłowego oznakowania środków spożywczych przez podmioty odpowiedzialne za informacje na temat żywności, stosownie do ww. wskazanych przepisów bez konieczności podjęcia dodatkowych działań mających na celu uzyskanie informacji, np. ustnie od sprzedawcy, czy też poprzez udostępnienie katalogu dopiero na prośbę konsumenta. Zgodnie z ww. przepisem, jeżeli strona posiadała katalog dostępnych na stoisku wędlin i mięsa to on powinien znajdować się w miejscu dostępnym bezpośrednio konsumentom, a nie, jak stwierdzono podczas kontroli, w szafce, do której konsumenci nie mieli dostępu. Oświadczenie kierownika sklepu z 20 października 2015 r., przekazane drogą elektroniczną do Kujawsko-Pomorskiego WIIH, że od dnia kontroli katalog ze składem produktów jest wyłożony na ladzie i jest dostępny do wglądu konsumentów, nie zmienia faktu, że strona popełniła czyn z którym wiąże się odpowiedzialność na gruncie art. 40a ust. 1 pkt 3 ustawy o jakości handlowej.

Wskazać należy również, że ustawa o jakości handlowej w art. 40a ust. 1 pkt 3 wprowadza mechanizm polegający na tym, że każdy w stosunku do kogo zostanie spełniona

przesłanka wprowadzenia do obrotu artykułów rolno-spożywczych niewłaściwej jakości handlowej podlega karze określonej w tym przepisie. Ustawodawca zakłada więc istnienie odpowiedzialności w każdej sytuacji wymierzenia kary pieniężnej z tytułu naruszenia wymagań prawa żywnościowego. Zauważyć też należy, że ww. art. 40a ust. 1 pkt 3 ustawy o jakości handlowej statuuje odpowiedzialność administracyjną podmiotów, wobec których stwierdzono naruszenie wymagań wspomnianego prawa. Odpowiedzialność wynikająca z ww. przepisów ma charakter obiektywny i powstaje z chwilą popełnienia naruszenia. Obiektywny charakter odpowiedzialności administracyjnej opiera się na zasadzie ryzyka (por. wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 8 października 2010 r., sygn. II OSK 1079/12), co oznacza, że przesłanką tej odpowiedzialności jest stwierdzenie nieprzestrzegania przez określony podmiot nałożonych prawem obowiązków. Wobec powyższego, organ po stwierdzeniu faktu naruszenia obowiązku wprowadzania do obrotu artykułów rolno-spożywczych właściwej jakości handlowej, może jedynie wydać decyzję administracyjną wymierzającą karę pieniężną w przewidzianej w ustawie o jakości handlowej wysokości. Mając więc na uwadze charakter odpowiedzialności administracyjnej, bez znaczenia pozostają okoliczności, w wyniku których doszło do powstania nieprawidłowości, gdyż karę wymierza się za samo naruszenie prawa.

Mając na uwadze powyższe, strona jako podmiot, który wprowadził do obrotu artykuły rolno-spożywcze oferowane do sprzedaży bez opakowań, jest odpowiedzialna za informacje na temat tej żywności i ponosi w związku z tym odpowiedzialność za ich obecność i rzetelność. Nie ulega wątpliwości, że strona w niniejszej sprawie nie zapewniła konsumentom wymaganych prawem informacji, w tym o składzie oferowanych produktów mięsnych, co ma szczególnie istotne znaczenie w przypadku osób z różnego rodzaju nietolerancjami pokarmowymi, które z tego względu muszą unikać pewnych składników (składniki alergenne). Tym samym strona odpowiada na podstawie art. 40a ust. 1 pkt 3 ustawy o jakości handlowej za wprowadzenie do obrotu artykułów rolno-spożywczych niewłaściwej jakości handlowej.

Odnosząc się natomiast do twierdzeń strony, że zaprezentowany przez nią w odwołaniu sposób uwidocznienia obowiązkowych danych szczegółowych jest zgodny z "przewodnikiem UOKiK i Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi" organ drugiej instancji wskazuje, że strona prawdopodobnie ma na myśli "Przewodnik do rozporządzenia 1169/2011" autorstwa Inspekcji Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych opracowany we współpracy z Ministerstwem Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz Urzędem Ochrony Konkurencji i Konsumentów (<http://www.ijhar-s.gov.pl/pliki/A-pliki-z-glownego-katalogu/ethernet/2014/Lipiec/przewodnik%20do%20rozporzadzenia%201169%202011.pdf> dostęp: 27 stycznia 2016). Organ odwoławczy zauważa - po pierwsze - że wskazany dokument interpretacyjny nie posiada oficjalnego statusu prawnego (co zaznaczono już na jego wstępie), a więc nie stanowi - w przeciwieństwie do naruszonych przez stronę przepisów - powszechnie obowiązującego źródła prawa. Po drugie - ww. Przewodnik odnosi się zasadniczo do żywności w opakowaniach, a nie - jak miało to miejsce w przedmiotowej

sprawie - do żywności nieopakowanej. Po trzecie - wszelkie odniesienia dotyczące sposobu znakowania żywności luzem (np. na str. 43, czy 65) dotyczą podawania informacji o składnikach alergennych, podczas gdy w niniejszej sprawie stronie zarzucono zdecydowanie szerszy zakres naruszeń, bo polegający także na niepodaniu nazw środków spożywczych, nazw albo imion i nazwisk producentów oraz wykazów składników. Istotnie, w przypisie 1 na str. 66 wyrażono możliwość ujęcia sposobu informowania o składnikach alergennych przez umieszczenie w widocznym miejscu oraz w sposób dobrze widoczny, wyraźnie czytelny i w stosownych przypadkach nieusuwalny informacji, że tego rodzaju dane mogą być uzyskane na życzenie. Jednakże - jak już to zostało wyżej wskazane i co wynika z materiału dowodowego - katalog tego rodzaju został udostępniony przez stronę dopiero w dniu kontroli, a więc kiedy inspektorzy Inspekcji Handlowej zwrócili uwagę na fakt naruszenia prawa przez przedsiębiorcę. W związku z powyższym ww. argumenty przytoczone przez stronę są bezzasadne.

Należy zauważyć, że od momentu wydania zaskarżonej decyzji do czasu rozpatrzenia złożonego przez stronę odwołania przez Prezesa UOKiK uległ zmianie stan prawny w zakresie przesłanek, jakie muszą być wzięte pod uwagę przy miarkowaniu wysokości wymierzanej kary. W poprzednim stanie prawnym organy Inspekcji Handlowej przy ustalaniu wysokości wymierzanej kary pieniężnej, zgodnie z art. 40a ust. 5 ustawy o jakości handlowej, brały pod uwagę stopień szkodliwości czynu, stopień zawinienia, zakres naruszenia, dotychczasową działalność podmiotu i wielkość jego obrotów. Obecnie, na mocy zmiany wprowadzonej ustawą z dnia 5 sierpnia 2015 r. o zmianie ustaw regulujących warunki dostępu do wykonywania niektórych zawodów (Dz. U. poz. 1505), która weszła w życie 30 listopada 2015 r., art. 40a ust. 5 ustawy o jakości handlowej otrzymał brzmienie: ustalając wysokość kary pieniężnej, Główny Inspektor, wojewódzki inspektor albo wojewódzki inspektor Inspekcji Handlowej uwzględnia stopień szkodliwości czynu, zakres naruszenia, dotychczasową działalność podmiotu na rynku artykułów rolno-spożywczych i wielkość jego obrotów oraz przychodu, a także wartość kontrolowanych artykułów rolno-spożywczych. W związku z powyższym, Prezes UOKiK ocenił ww. przesłanki.

Miarkując stopień szkodliwości czynu, Prezes UOKiK stwierdził, że Kujawsko-Pomorski WIIH prawidłowo ocenił tę przesłankę. Jak słusznie zauważył organ pierwszej instancji ustawodawca tworząc reguły oznakowania środków spożywczych sprzedawanych bez opakowań wskazał katalog informacji, które zapewnić mają swobodny, ale przede wszystkim świadomy wybór konsumenta. Uchybienie każdemu z tych obowiązków ogranicza lub wyłącza ten wybór. W przypadku wyrobów oferowanych luzem, informacja umieszczona przy towarze stanowi praktycznie jedyne źródło wiedzy dla nabywcy o rodzaju i właściwościach środka spożywczego. Zaznaczyć należy, iż w przypadku zakwestionowanych produktów nazwy nie zostały ustanowione w przepisach prawa (przepisach unijnych czy ustawowych, wykonawczych i administracyjnych państw członkowskich). Wskazane nazwy nie mogą zostać także uznane za zwyczajowe, bowiem te w myśl definicji zawartej w art. 2 ust. 2 lit o rozporządzenia nr 1169/2011 oznaczają nazwy, które są akceptowane przez

konsumentów jako nazwy środków spożywczych w państwie członkowskim, w którym żywność ta jest sprzedawana, bez potrzeby jej dalszego wyjaśniania. W przypadku zakwestionowanych produktów nazwy nie niosły ze sobą treści, których dalsze wyjaśnienie byłoby zbędne z uwagi na powszechność ich stosowania. Z uwagi na te ograniczenia koniecznym było użycie nazw opisowych. Wprowadzający do obrotu ma obowiązek stosować nazwę, która właściwie charakteryzuje produkt. Nazwa produktu jest pierwszą informacją, która z uwagi na sposób jego prezentacji, trafia do świadomości konsumentów. Użyte w ofercie nazwy nie spełniały wskazanej funkcji. Nie niosły ze sobą treści, która pozwalałaby konsumentowi na rozpoznanie rodzaju i właściwości wędlin. Podanie wykazu składników ma niebagatelne znaczenie z punktu widzenia nabywcy. Wykaz zastosowanych składników jest wyróżnikiem jakości produktów oraz pozwala konsumentowi wybrać te, których poszukuje. Zaniechanie udzielenia informacji o składnikach alergennych ocenić należy natomiast w kategorii naruszenia interesów zdrowotnych konsumentów poprzez narażenie ich na utratę zdrowia. Również podanie nazwy albo imienia i nazwiska producenta z punktu widzenia nabywcy jest istotne, ponieważ może on w ten sposób zidentyfikować szczególnie pożądaną bądź niepożądaną przez niego markę. Jednocześnie należy zauważyć, że w przypadku jednego z wyrobów, tj. schabu wieprzowego bez kości, strona wskazała niewłaściwe dane identyfikujące producenta, tym samym wprowadzając w błąd potencjalnego konsumenta, co do pochodzenia nabywanych przez niego produktów. Należy zauważyć, że dopiero pełne i kompletne oznakowanie uznać należy za właściwe, zapewniające swobodę wyboru konsumentom.

Mając na uwadze zakres naruszenia, Prezes UOKiK, podobnie jak Kujawsko-Pomorski WIIH, uznał, iż oferowanie produktów niewłaściwej jakości handlowej narusza wymagania w zakresie oznakowania artykułów rolno-spożywczych istotne z punktu widzenia właściwości produktów. Informacja o składzie produktów stanowi jeden z elementów jakości handlowej, wobec czego brak informacji o wykazie składników przetworów mięsnych naruszał interesy konsumentów poprzez brak zapewnienia im rzetelnych i prawdziwych informacji o składzie produktów. W przedmiotowej sprawie strona naruszyła zarówno krajowe, jak i unijne regulacje prawne z zakresu znakowania środków spożywczych.

Uwzględniając przesłankę dotychczasowej działalności kontrolowanego przedsiębiorcy na rynku spożywczym Prezes UOKiK, za organem pierwszej instancji, wziął po uwagę, że przebieg dotychczasowej działalności strony stanowi okoliczność wpływającą na wymiar kary, gdyż jest to jedenaste stwierdzone naruszenie wymagań w zakresie jakości handlowej. Strona była uprzednio wielokrotnie karana za wprowadzanie do obrotu artykułów rolno – spożywczych niewłaściwej jakości. Wymierzone sankcje, jak się zdaje, nie wypełniły funkcji prewencji szczególnej, w związku z powyższym, w przedmiotowej sprawie kara nie może być minimalna, lecz właściwa do jej celu, tj., aby strona wprowadzała do obrotu produkty o właściwej jakości handlowej.

Zgodnie z oświadczeniem przedsiębiorcy (oświadczenie z 26 sierpnia 2015 r.), zalicza się on, w myśl art. 106 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2015 r. poz. 584 z późn. zm.) do grupy średnich przedsiębiorców.

Wartość kontrolowanych artykułów rolno-spożywczych w niniejszej sprawie wyniosła 1.297,99 zł.

W związku z powyższym, w przedmiotowej sprawie najniższy możliwy wymiar kary pieniężnej, o której mowa w art. 40a ust. 1 pkt 3 ustawy o jakości handlowej wynosi 500 zł, natomiast najwyższy – 6.489,95 zł, wyrażony jako pięciokrotność wartości korzyści majątkowej uzyskanej lub która mogłaby zostać uzyskana przez wprowadzenie do obrotu nieprawidłowo oznakowanych 29 ww. partii środków spożywczych o łącznej wartości 1.297,99 zł (tj. 5 x 1.297,99). W omawianym przypadku, stronie wymierzono karę w wysokości 3.893 zł, czyli trzykrotności zakwestionowanych produktów. Biorąc powyższe pod uwagę, zdaniem Prezesa UOKiK, wymierzona kara jest właściwa do osiągnięcia zakładanego celu, jakim jest zapewnienie, aby w sprzedaży były dostępne wyłącznie środki spożywcze odpowiadające jakości handlowej, a przy tym spełni swoją funkcję prewencyjną i represyjną, skłaniając stronę do przestrzegania przepisów o jakości handlowej, stosownie do wymagań przewidzianych w art. 17 ust. 2 rozporządzenia 178/2002, w świetle których, kary za naruszenie prawa żywnościowego powinny być skuteczne, proporcjonalne i odstrasżające.

Podsumowując powyższe, Prezes UOKiK stwierdził, że sposób ustalenia wysokości kary przez organ pierwszej instancji był zgodny z obowiązującym prawem i znajdował uzasadnienie w zebranych materiałach dowodowych.

Zgodnie z art. 40a ust. 6 i 7 ustawy o jakości handlowej, karę pieniężną, o której mowa w sentencji decyzji, stanowiącą dochód budżetu państwa, należy wpłacić na rachunek bankowy Wojewódzkiego Inspektoratu Inspekcji Handlowej w Bydgoszczy w terminie 30 dni od dnia, w którym decyzja o wymierzeniu kary stanie się ostateczna.

Należy zaznaczyć, że kara pieniężna staje się zaległością w sytuacji, gdy nie zostanie uiszczona w terminie 30 dni od dnia uprawomocnienia się niniejszej decyzji.

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, zgodnie z art. 5 ust. 2 ustawy o Inspekcji Handlowej, jest organem wyższego stopnia w stosunku do wojewódzkich inspektorów Inspekcji Handlowej. Zatem, w myśl art. 127 § 2 k.p.a. w związku z art. 1 ust. 3 ustawy o Inspekcji Handlowej, Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów jest organem właściwym do rozpatrzenia wniesionego odwołania.

Zgodnie z art. 138 § 1 pkt 1 k.p.a., organ odwoławczy wydaje decyzję, w której utrzymuje w mocy zaskarżoną decyzję.

Biorąc powyższe pod uwagę, Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów orzekł, jak w sentencji.

Niniejsza decyzja jest ostateczna w trybie postępowania administracyjnego.

Pouczenie

Zgodnie z art. 52 § 1, art. 53 § 1, art. 54 § 1 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz.U. z 2012 r. poz. 270, z późn. zm.) od niniejszej decyzji przysługuje skarga wnoszona do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie w terminie 30 dni od dnia doręczenia decyzji, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów.

Do należności pieniężnych nie uiszczonych w terminie stosuje się przepisy działu III ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 613).

z up. PREZESA
URZĘDU OCHRONY KONKURENCJI I KONSUMENTÓW
ZASTĘPCA DYREKTORA
Departamentu Inspekcji Handlowej
Dariusz Łomowski